

Οι φιλικές σχέσεις αποκτούν ιδιαίτερη **σημασία** στη ζωή των εφήβων, καθώς επηρεάζουν πολύπλευρα την ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη και **συντελούν** στην ομαλή προσαρμογή τους στην ενήλικη ζωή. Οι έφηβοι συναναστρέφονται καθημερινά με συνομηλίκους στο πλαίσιο του σχολείου και της γειτονιάς, μοιράζονται κοινές δραστηριότητες και ενδιαφέροντα και, μέσω αυτής της διαδικασίας, διαμορφώνουν τελικά τις φιλίες τους. Η συναναστροφή και η επικοινωνία με φίλους τούς δίνει την ευκαιρία να αναπτύξουν κοινωνικές δεξιότητες, να ανταλλάξουν και να διαμορφώσουν απόψεις. Με αυτό τον τρόπο καλύπτουν βασικές συναισθηματικές τους ανάγκες, όπως, για παράδειγμα, η συναισθηματική στήριξη και η κοινωνική αποδοχή.

Η ύπαρξη, λοιπόν, μιας τουλάχιστον στενής φιλικής σχέσης αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους προστατευτικούς παράγοντες για την ψυχοκοινωνική υγεία των εφήβων, καθώς συντελεί στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης. Επίσης, οι φιλικές σχέσεις προωθούν την κοινωνική και συναισθηματική μάθηση, καθώς και τη σχολική προσαρμογή, ενώ **επιπλέον** αποτρέπουν την εμφάνιση ψυχοκοινωνικών προβλημάτων. Αντίθετα, έφηβοι, οι οποίοι είναι απομονωμένοι και δεν έχουν αναπτύξει συναναστροφές, είναι πιθανότερο να παρουσιάσουν συμπτώματα κατάθλιψης, να έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση και να γίνουν θύματα οποιασδήποτε μορφής κακομεταχείρισης ή βίας από συνομηλίκους τους.

Βέβαια, οι φιλικές σχέσεις των εφήβων, όπως είναι λογικό, **βασίζονται** στη συχνή προσωπική επαφή και επικοινωνία. Συγκριτικά με το παρελθόν, οι έφηβοι χρησιμοποιούν στις μέρες μας ολοένα και περισσότερο την τεχνολογία, για να επικοινωνούν μεταξύ τους. Τα κινητά τηλέφωνα και οι διάφορες υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης στο διαδίκτυο διευκολύνουν τη συχνή επικοινωνία των εφήβων μεταξύ τους. Αν και η χρήση της τεχνολογίας προάγει την κοινωνικοποίηση, η αλόγιστη χρήση της ενδέχεται να επιφέρει αρνητικές **επιπτώσεις**, όπως χαμηλή σχολική επίδοση, επιβάρυνση της υγείας (π.χ. παχυσαρκία), διαταραχές στον ύπνο, καθώς και αύξηση των αισθημάτων της μοναξιάς και της κοινωνικής απομόνωσης.

Για να αποφευχθούν οι παραπάνω κίνδυνοι, ο ρόλος της οικογένειας είναι καθοριστικής σημασίας για την ανάπτυξη στενών φιλικών δεσμών. Οι έφηβοι, οι οποίοι έχουν καλές σχέσεις και καλή επικοινωνία στην οικογένειά τους και λαμβάνουν ικανοποιητική συναισθηματική στήριξη από τους γονείς τους, φαίνεται να αναπτύσσουν μακροχρόνια πιο στενές φιλικές σχέσεις. Επίσης, η καλή ποιότητα των φιλικών σχέσεων των εφήβων φαίνεται να συνδέεται με τον καλό έλεγχο των γονιών για τις δραστηριότητές τους. Μελέτες έχουν επισημάνει ότι η επαρκής γνώση των γονιών αναφορικά με τις συναναστροφές των παιδιών τους και τις δραστηριότητές τους στο σχολείο και στον ελεύθερο χρόνο τους αποτελούν σημαντικό προστατευτικό παράγοντα, προκειμένου να αποφευχθεί η εμπλοκή τους σε επικίνδυνες καταστάσεις. Βέβαια, όσο μεγαλώνουν οι έφηβοι τείνουν να αντιδρούν όλο και πιο αρνητικά στις προσπάθειες των γονιών τους για έλεγχο και οριοθέτηση, γεγονός που εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο της αυτονόμησής τους από την οικογένεια.

Α., Κοκκέβη, Μ., Ξανθάκη, Α., Φωτίου, Ε., Καναβού (2010). Πανελλήνια έρευνα στους μαθητές. Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής, από το διαδίκτυο, 25/9/2014 (διασκευή)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A1. Ποιες συνέπειες έχει, σύμφωνα με το κείμενο, η αδυναμία του εφήβου να αναπτύξει φιλικές σχέσεις με συνομηλίκους του; (60-80 λέξεις) (μονάδες 15)

A2. Να εντοπίσετε στη δεύτερη § του κειμένου (Η ύπαρξη, λοιπόν,... από συνομηλίκους τους.) τρεις διαρθρωτικές λέξεις και να αιτιολογήσετε τη χρήση τους. (μονάδες 10)

B1 Για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε μία συνώνυμη: **σημασία, συντελούν, επιπλέον, βασίζονται, επιπτώσεις.** (μονάδες 10)

B2α. «Τα κινητά τηλέφωνα και οι διάφορες υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης στο διαδίκτυο διευκολύνουν τη συχνή επικοινωνία των εφήβων μεταξύ τους.» Να χαρακτηρίσετε το είδος της σύνταξης (ενεργητική ή παθητική) στην παραπάνω πρόταση και να δικαιολογήσετε την επιλογή της από τον πομπό. (μονάδες 10)

B2β. Να μετατρέψετε τη σύνταξη στην αντίστροφή της. (μονάδες 05)

Γ. Ο σύλλογος γονέων και κηδεμόνων του σχολείου σας διοργανώνει εκδήλωση-συζήτηση με θέμα: «Φιλικές σχέσεις και επικοινωνία στους εφήβους». Συμμετέχετε στην εκδήλωση αυτή ως εκπρόσωπος του δεκαπενταμελούς συμβουλίου του σχολείου σας και καλείστε να παρουσιάσετε τις απόψεις σας σχετικά με το:

- α) Ποιες ανάγκες των εφήβων καλύπτουν οι σχέσεις με τους συνομηλίκους τους;
- β) Με ποιους τρόπους δημιουργούν φιλίες οι σημερινοί νέοι;

(Η ομιλία σας να κυμαίνεται μεταξύ 350-400 λέξεων)

(μονάδες 50)